MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Miten himoleikkaajien ripitys sopii täti Tiukan eurolinjaan, vai oliko se tarkoitettu vain kotikäyttöön? **RIITTA JÄRVENTIEN VALTIOVARAINMINISTERI JUTTA URPILAISESTA AAMULEHDESSÄ**

EU:n parlamentti näytti valtaansa

Euroopan parlamentti näytti keskiviikkona valtaansa kaatamalla äänin 506–161 EU-maiden päämiesten hyväksymän rahoituskehyksen vuosille 2014–2020.

Hylkäyspäätös ei ollut kovinkaan suuri yllätys, koska parlamentin suurimpien ryhmien edustajat ilmoittivat heti huippukokouksen jälkeen, etteivät ne hyväksy kehysehdotusta.

Hylkäyspäätös on historiallinen, koska aikaisemmin Euroopan parlamentti ei ole ollut näin vahvassa roolissa EU:n budjetista päätettäessä.

Parlamentin vahvistunut rooli on seurausta joulukuun alussa vuonna 2009 voimaan tulleesta Lissabonin sopimuksesta. Kysymyksessä oli vanhojen perussopimusten, jotka ovat EU:n perustuslakeja, muuttaminen.

Muutoksen seurauksena EU:n lainsäädäntöön tuli niin sanottu yhteispäätösmenettely, joka lisäsi europarlamentin valtaa budjetin lisäksi muun muassa maatalouspolitiikassa.

Parlamentin keskiviikkoinen hylkäyspäätös oli selkeä muistutus muille EU-päättäjille parlamentin roolin kasvusta päätöksiä tehtäessä.

EU:n rahoituskehyksen supistamista arvostellut parlamentti ei kuitenkaan vaatinut kokonaissumman kasvattamista, vaan lisää joustoja varojen siirtelyyn vuosien ja eri momenttien välillä. Lisäksi parlamentti haluaa puolivälitarkastuksen kehykseen, koska sekä parlamentti että komissio vaihtuvat kesken rahoituskauden.

Konkreettisin vaatimus on, että jäsenmaat hoitavat maksuvelkansa EU:lle tältä ja viime vuodelta.

Valtasuhteiden muutoksesta kertoo myös, että parlamentti linjasi tulevaa maataloustukiuudistusta (cap). Parlamentti haluaa nostaa tuotantoon sidottuja tukia 10 prosentista 15 prosenttiin. Myös sokerikiintiöille halutaan jatkoa. 62. leveyspiirin pohjoispuoliset tilat halutaan vapauttaa kolmen viljelykasvin vaatimuksesta. Parlamentti hylkäsi myös turvemaiden raivauskieltoesityksen.

Parlamentin päätökset eivät tule suoraan voimaan, vaan asioista pitää nyt sopia parlamentin, komission ja jäsenmaiden kesken. Parlamentti kuitenkin osoitti, että se haluaa käyttää täysimääräisesti perussopimusten sille suomaa valtaa.

Europarlamentaarikko Nils Torvaldsin (r.) mukaan valtionpäämiehet unohtivat yöllisissä lehmänkauppaväännöissä, että EU-budjetin sisältöön tarvitaan myös parlamentin hyväksyntä. Hänen mielestään parlamentin oli pakko sanoa, ettei tämä käy, koska olemme laillisuusmiehiä. (IL 14.3.)

Perustuslakivaliokunnan puheenjohtaja Johannes Koskinen (sd.) moittii EU:tä huonosta valmistelusta.

Poliittisten toimielinten valtasuhteet ovat esillä myös Suomessa. Turun yliopiston eduskuntatutkimuksen keskuksen johtaja Ville Pernaa kirjoitti uusimman Kanava-lehden pääkirjoituksessa, että eduskunnan budjettivaltaa on luovutettu pala kerrallaan Euroopan unionille. Tämän budjettivallan luovuttaminen ei ole Pernaan mielestä voimassa olevan perustuslain mukaista.

Pernaa toteaa kirjoituksessaan, että eurokriisin taltuttamiseen tarvitaan talouskuria ja se sopii Suomelle, perustuslaista viis.

Eduskunnan perustuslakivaliokunnan puheenjohtajan Johannes Koskisen (sd.) mukaan perustuslain säätämisjärjestyksen mukainen päätöksenteko oli lähellä Euroopan vakausmekanismista (EVM) päätettäessä. Koskinen moittii EU:sta tulevien papereiden olevan niin ymmyrkäisiä, että päätöksiä joudutaan tekemään usein heppoisilla eväillä. (KL 14.3.)

Euromaiden talouskriisin taltuttaminen vaatii kovia päätöksiä sekä Euroopan tasolla että kansallisesti. Euroopan parlamentti haluaa näissä päätöksissä noudattaa tiukasti Lissabonin sopimuksen kirjainta.

Kansallisen tason poliittisten päättäjien pitää huolehtia siitä, ettei niille perustuslaissa säädettyä valtaa luovuteta ulkopuolisille. Jos näin tehdään, pitää se tehdä avoimesti ja tietoisesti.

Asioista pitää nyt sopia parlamentin, komission ja jäsenmaiden kesken.

Sääntelyllä hintansa

Talouden kriisit maailmalla ovat lisänneet poliittisen päätöksenteon kiinnostusta rahalaitosten toimintaan. Koska kriisit saivat alkunsa rahalaitosten holtittomuudesta, on niiden toimintaa syytä säädellä aiempaa tiukemmin uusien kriisien välttämiseksi.

Johtopäätös on sinänsä oikea. Kattavan sääntelyn ongelmiin kuuluu kuitenkin, että se rasittaa kustannuksillaan myös vastuullisesti toimineita rahalaitoksia. Kasvavat kustannukset ja luottoehtojen tiukennukset eivät koske vain pankkeja, vaan siirtyvät suoraan niiden asiakkaille.

Sääntelyn vaikutukset näkyvät jo muun muassa asuntolainojen kallistumisena – pankit perivät uusista lainoista huomattavasti aiempaa suuremman marginaalin. Samoin yrityslainojen hinta ja ehdot ovat kiristyneet tuntuvasti.

OP-Pohjolan pääjohtaja Reijo Karhinen arvioi (MT 11.3.), että kiristyvä pankkisääntely tulee vaikeuttamaan erityisesti pienyritysten lainansaantia. OP-Pohjola, kuten Säästöpankitkin, kasvatti yritysluototusta viime vuonna yli 11 prosentilla. Karhisen mukaan vauhti hiipuu tänä ja ensi vuonna.

Karhinen ajaa työnsä puolesta ennen kaikkea pankkien asiaa. Hänen huolensa kannattaa silti jakaa laajemminkin.

Suomalaisen tuotannon ja työpaikkojen kehitys määräytyy pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Niiden toiminnan ja investointien rahoitus vastaa talouden keskeistä verenkiertoa, jonka häiriöt heijastuvat nopeasti jokaisen suomalaisen elämään.

Toimiva rahoitus ratkaisee usein myös yritysten spv-kauppojen onnistumisen. Kyse on vuosittain tuhansista yrityksistä ja kymmenistä tuhansista työpaikoista.

Pankkien kiristyviä vaatimuksia ei pidä ylidramatisoida. On silti pidettävä silmällä, ettei sääntelyllä leikata uuden kasvun oraita.

VIERASYLIÖ

Metsävaratiedon järkevä ja tehokas käyttö mahdollistaa miljoonasäästöt

Metsävaratiedon keruu on muuttunut rajusti viimeisen viiden vuoden aikana. Täysin maastotyönä tehdystä mallista on siirrytty laserkeilausten ja ilmakuvien käyttöön. Maastossa käydään tarkastamassa vain kaikkein hankalimmin ilmasta tulkittavat kohteet, lähinnä taimikoiden hoitotarve.

Myös tietojen jakelu on mullistunut. Metsäkeskus avasi marraskuun alussa sähköisen Metsään.fi-palvelun, jossa metsänomistajalla on mahdollisuus milloin ja missä tahansa tarkastella omia metsiään – tarvitaan vain nettiyhteys ja pankkitunnukset.

Palvelussa oleva metsävaratieto perustuu kuvioittaiseen arviointiin. Tietoja voi hyödyntää hakkuiden ja metsänhoitotöiden suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä luontokohteiden huomioinnissa ja hoidossa. Metsänomistaja itse päättää, kuka hänen tietojaan pääsee tarkastelemaan. Kuluvan kevään aikana metsänomistajapalveluun tuodaan lisää toimintoja, muun muassa ilmakuvia.

Tällä hetkellä Metsään.fi-palvelu sisältää jo yli kolmen miljoonan yksityismetsähehtaarin tiedot, ja vuoden loppuun mennessä järjestelmästä löytyy metsävaratietoja noin kahdeksalta miljoonalta hehtaarilta. Syksyllä Metsään.fi-palveluun voivat liittyä myös metsäalan toimijat, mikä nostaa metsävaratietojen käytettävyyden aivan uudelle tasolle.

KARI SALONEN

Metsävaratietoa kerätään nykyisin maastomittausten sijaan muun muassa ilmakuvien avulla.

Yksi yhteinen toimiva järjestelmä tekee asioinnin helpoksi.

Kilpailuetu vailla vertaa

Monista muista aloista poiketen on metsäalalla ollut kykyä ja tahtoa rakentaa yhteinen metsätietostandardi. Tätä hyödyntää myös Metsään.fi, joka keskustelee metsäalan toimijoiden, yritysten ja metsänhoitoyhdistysten, omien tietojärjestelmien kanssa.

Unelma on toteutumassa: Metsään.fi kokoaa ja yhdistää paitsi metsänomistajan omaan metsäänsä, myös metsäalan toimijat ja metsänomistajat keskenään – maailman suurin yksityismetsien metsävaratietokanta on mahdollista saada tehokkaaseen ja tuottavaan käyttöön palvelemaan metsänomistajia ja koko metsäalaa.

Julkinen sektori luo puitteita ja tarjoaa suomalaiselle metsäalalle kilpailuedun vailla vertaa.

Puitteiden valmistuessa ja tekniikan edelleen kehittyessä pitää myös toimintatapojen muuttua. Tiedonkulun Metsäkeskuksen metsävaratietojärjestelmän ja alan toimijoiden omien järjestelmien välillä pitää toimia ja olla joustavaa molempiin suuntiin.

Ei ole mielekästä käyttää veronmaksajien rahoja niiden päivitystietojen keräämiseen maastossa, jotka voidaan saada toimijoilta sähköisesti yhden napin painalluksella Metsään.fi-järjestelmään. Myös Metsäkeskuksen ja Metsäntutkimuslaitoksen välinen yhteistyö tiivistyy.

Haastankin kaikki metsäalan toimijat pohtimaan, miten parhaiten hyödyntää julkisen metsähallinnon tarjoama palvelu. Käytetäänkö sitä pelkkänä tietopankkina, vai voisiko järjestelmä korvata kokonaan, tai edes osittain, toimijoiden omia järjestelmiä?

Niin metsätalous kuin metsäteollisuuskin ovat kärsineet jo vuosia huonosta kannattavuudesta. Julkinen yhteinen metsävaratietojärjestelmä tarjoaa alalle miljoonasäästöt – jos niin halutaan. Metsään.fi-palvelun kehittämisen kustannuksia on nostanut vaatimus täydellisestä tietosuojasta. Tämä takaa, että myös yritysten ja metsänhoitoyhdistysten kanta- ja sopimusasiakkaiden tiedot ovat palvelussa varmassa tallessa.

Kaikki toimijat samassa järjestelmässä

Metsänomistajan kannalta tilanne on mielenkiintoinen.

Sähköisten palvelujen rinnalla metsävaratiedot ovat luonnollisesti edelleen tarjolla metsänomistajalle myös paperisina. Monien toimijoiden sähköiset palvelut ovat kuitenkin oiva apu vaikkapa veroilmoituksen täytössä tai suunniteltaessa ja tehtäessä sukupolvenvaihdosta.

Metsään.fi on kuitenkin ainoa palvelu, jonka kautta voi syksyllä toimijapalvelun valmistuttua asioida kaikkien metsäalan toimijoiden kanssa. Yksi yhteinen toimiva järjestelmä tekee asioinnin helpoksi ja hyödyttää kaikkia osapuolia, niin metsänomistajia, metsätalouden ja puualan yrityksiä kuin muitakin uusia metsäalan elinkeinoja.

Metsään.fi-palvelun ja metsätietostandardin kehittäminen ovat erinomaisia esimerkkejä maamme metsäalan yksituumaisuudesta. Metsäkeskusta on tuettu ja rohkaistu uuden palvelun kehittämisen eri vaiheissa. Metsään.fi-palvelu on yksi niistä toimenpiteistä, joilla valtiovalta edistää kestävää metsätaloutta ja johon se näin ollen panostaa.

Vuosi sitten voimaan tulleen uuden metsäkeskuslain jälkeen ei Metsäkeskuksen Julkiset palvelut –yksiköllä, pääosin valtionavulla rahoitettavalla organisaatiolla, ole mitään liiketoimintaa. Emme siis kilpaile minkään metsäalan toimijan kanssa.

Päätehtävämme on edistää metsäalan elinkeinoja ja metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpanoa sekä huolehtia metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitamisesta.

Metsäalalla on, niin halutessaan, mahdollisuus yhdessä luoda metsävaratietojärjestelmästä käänteentekevä Metsään.fi-ekosysteemi, joka palvelee monipuolisesti ja laajasti koko metsäalaa.

Metsäalalle on monesti kaivattu lisää kilpailua. Metsään.fi-palvelu tuo metsänomistajalle kaikki toimijat samalle viivalle – paras voittakoon!

ARI EINI
Kirjoittaja on johtaja Suomen metsäkeskuksen Julkiset palvelut -yksikössä.

PÄIVÄN KUVA

SUVI HÄKÄMIES

Aurinkoa ottamassa

Aurinkoinen maaliskuun päivä houkutteli keppihevoset, -ponit ja -aasit ulkoilemaan Ylämaan Leinon kylässä. 10-vuotias kuvaaja ikuisti tilanteen.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: EIJA MANSIKKAMÄKI

Vapaaehtoinen pakko

Laiton. Uhkaava. Hätäinen. Puolitiehen mietitty. Piiloteltu pakko.

Tällainen on kuntauudistus, jos kunnilta ja tutkijoilta kysyy. On kysytty, kirjoitettu ja kommentoitu, mutta kritiikki valuu hallituksen harteilta kuin rahat Himasen taskuun.

Arvostelijoiden mukaan hallituksen pitäisi nyt panna jäitä hattuun ja ottaa aikalisä. Kuntaremontissa on kysymys yhdestä Suomen historian suurimmista hallintoremonteista, ja jos sen tekee kiireessä ja vain siksi, että hallitusohjelmassa niin lukee, voi sattua pahoja virheitä.

Kun päähallituspuolueet kokoomus ja SDP vakuuttelivat, ettei kuntia pakoteta liitoksiin, moni näki ketunhännän vilkkuvan kainalossa. Kuntia kuunneltiin, muttei kuultu. Ne epäilivät ensimmäisenkin kierroksen olevan vain korvanlumetta.

Niinpä ne toivoivat toista kierrosta, jotta saisivat aivan alkutekijöissään olleeseen sosiaali- ja terveysuudistukseen jonkinlaisen otteen. Toinen kierros ei ollut yhtään helpompi, sillä sote-läjä levisi vuoden aikana kaikkiin suuntiin. Hallitus ei ole saanut kaavittua sitä kokoon vieläkään.

Sote-läjä on levinnyt vuoden aikana kaikkiin suuntiin, eikä hallitus saanut kaavittua sitä kokoon vieläkään.

eija.mansikkamaki@maaseuduntulevaisuus.fi

Kunnat laitettiin lausumaan siis laput silmillä. Moni niistä odottikin kuin viimeisenä toivonaan oman etujärjestönsä – Kuntaliiton – viimeviikkoista lausuntoa, mutta: lausunnossa ei jyrähdetty, ei ripitetty hallitusta eikä uhiteltu kuntien yhteislakolla tai EY-tuomioistuimella.

Liiton hallitus tyytyi lausumaan, että kuntarakenneuudistuksen on tärkeää edetä, että aikataulujen on oltava realistisia, mutta uudistusta ei ole tarvetta viivytellä ja että kunnilla tulee olla käsitys sote-vaatimuksista ennen selvitysmenettelyä.

Hampaattomuuden syyksi on epäilty sitä, että hallituksen puheenjohtajana istuu Jyväskylän kokoomuslainen kaupunginjohtaja Markku Andersson ja ensimmäisenä varapuheenjohtajana helsinkiläinen kansanedustaja Rakel Hiltunen (sd.).

Kummankin kotikaupunki katsoi lausunnossaan, että hallitus voisi laajentaa toimivaltaansa, jos kuntaliitokset olisivat alueen etu mutta niitä ei tunnu syntyvän. Se tarkoittaa hallitukselle lupaa tehdä pakkoliitoksia. Samaa viestiä tuli muistakin suurista kaupungeista.

Joku voi miettiä, kuinka lempeä ilmapiiri kuntaministerin kotona vallitseekaan, kun hän Jyväskylän valtuutettuna ajaa ympäristökuntien hotkaisua ja yhden niistä, Hankasalmen, kunnanjohtajana istuu oma mies.

Isojen esimerkkinä on Helsinki, joka sai jo valtiovallan päätöksellä osan Sipoota ja haluaa nyt loput. Omaakin rakentamatonta rantaa olisi. Katsokaa itse, jos ajatte metrolla pari kilometriä keskustasta itään.

Metropoliselvittäjien etupiirijaossa kaikki suuret kaupungit – Helsinki, Espoo ja Vantaa – tehtiin tyytyväisiksi piirtämällä niiden osaksi vauraita ja/tai pientalovaltaisia kehyskuntia. Keskuskaupunkien on vaikeaa keksiä syitä, joilla vastustaa näitä liitoksia.

Alunperin tavoitteena oli yhtenäinen ja tehokas metropolikaupunki. Sitä ei tällä jaolla synny, jos Helsinki, Espoo ja Vantaa eivät yhdisty keskenään. Mutta se on kai nyt sivuseikka. Tärkeämpää on hallituksen toimeliaisuus.

Hyvä hallitus, kunnat lähtevät uudistukseen mielellään mukaan, jos niistä jokaiselle löytyy ja kerrotaan yksikin hyvä syy siihen. Nyt tässä maassa on hyvin hoidettuja kuntia, jotka pelkästään menettävät.

Professori **Kaarlo Tuori** näkee (MT 11.3.) koko sotkussa hätäilyä, huonoa lainvalmistelua ja pakkopullan makua. Hallitus keksi käsitteen ”vahva peruskunta”, kehitti sille määritelmän ja pakottaa nyt kunnat täyttämään kriteeristön. Kunnista on epäreilua, että valtio veti niille pikitiet ja junaradat, mutta rankaisee nyt työmatkasukkuloinnista.

Pakkotielle vienee myös valtionosuusjärjestelmän uudistus, josta siitäkään ei kunnilla ole tietoa.

Vapaaehtoisuus näyttää siis yhä enemmän pakolta. Se tietää tuleviin kuntasuhteisiin enemmän kyräilyä, katkeruutta, pelkoa ja uhittelua kuin hyvää yhteistyötä.

Kuntarajoja kaadetaan, mutta löytyykö raja-alueilla hiertäneisiin ongelmiin sopu tätä tietä? Tuskin. Kunnissa kysellään nyt, kannattaisiko viime hetkellä toteuttaa rautaa rajalle -rakennushankkeet ja tuhlata säästöt, ettei ainakaan naapuri kuittaa niillä velkojaan.

LEHTIKATSAUS

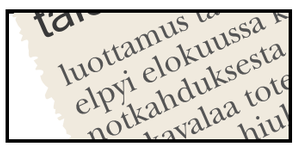

Epäekologinen viluntorjuja

Keskisuomalainen perää ryhtiä energiapäätöksiin.

”Jyväskylä saattaa lämmitä pian kivihiilellä, ettei kaupunkiin iskisi vilu. Keljonlahden voimalaan investoidaan 17 miljoonaa euroa, jotta voimala voisi käyttää lämmönlähteenä myös kivihiiltä. Noin puolet voimalan polttoaineesta on puuta.

Jyväskylän Energian toimitusjohtaja on perustellut kivihiileen investoimista sillä, ettei turvetta ole saatavilla riittävästi.”

”Osasyynä on se, että Suomen turpeentuotanto takkuaa, koska päätöksenteko jumii. Turvekaan ei ole ympäristön kannalta ongelmatonta, mutta sen myötä työpaikat ja eurot jäisivät lähelle. Nyt rahat ja työt, jotka voisivat jäädä Suomeen, valuvat Venäjälle ja Puolaan.

Kotimaisen energiatilanteen vakauttaminen vaatisi ryhdikkäitä päätöksiä.”

Hallituksen otettava ohjat

Kuntauudistusta vaivaa **Pohjalaisen** mukaan päättämättömyys.

”Seutujensa suurimmat kaupungit ovat hankalassa tilanteessa.
Niiden pitäisi olla alueidensa kehityksen vetureita, mutta ympäröivät kunnat haraavat muutosta vastaan.”

”Tilanne ei voi jatkua tällaisena, että hajanainen kuntarakenne on ja pysyy, eikä toimintoja päästä kehittämään seudun kokonaisedun näkökulmista.”

”Luultavasti hallituksen otteet olisivatkin nähtyä tomerampia, jos valtakunnan poliittiset voimasuhteet olisivat nykyistä selväpiirteisemmät.”

”Täytyy toivoa, että ensi viikon kehysriiheen mennessä rohkeus palaa ja hallitus ottaa uudistuksen ohjat tiukasti käsiinsä.

Kuntien varaan uudistusta ei voi jättää, se on jo nähty.”